

Nr 786

Av herr Nihlfors m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 66, angående medelsbehovet för försvarsstabens verksamhet under budgetåret 1965/66.

(Lika lydande med motion nr 666 i Första kammaren)

I proposition nr 66 angående medelsbehovet för försvarsstabens verksamhet redovisas ett av 1963 års militärassistentutredning avgivet betänkande, och i anslutning till detta föreslås av Kungl. Maj:t att samtliga befattningar vid överståthållarämbetet och länsstyrelserna för militärassistenter, vilka befattningar nu är avsedda för kaptener, skall avses för majorer på aktiv stat.

Nämnda utredning anser att ett behov föreligger av militärt utbildad personal vid länsstyrelserna, sedan utredningen diskuterat ett i andra sammanhang framfört förslag att länsstyrelsernas behov av militär sakkunskap skulle kunna tillgodoses genom medverkan från försvarsområdesstaberna. Utredningen avvisar emellertid denna tanke, enär en militärassistent med dylik placering kan bedömas icke ha erforderliga kunskaper om länsstyrelsernas ansvarsfördelning, organisation och arbetssätt eller om de civila totalförsvarsproblemen inom berörd länsstyrelse för att godtagbart kunna fullgöra samverkansuppgifter. Utredningen har också ansett det lättare och från totalförsvarssynpunkt mera fördelaktigt att ge en officer erforderliga kunskaper om länsstyrelsernas administration och arbetssätt än att bibringa en landsstatsjurist nödvändig militär utbildning och kunskaper om beredskapsproblem m. m.

Utredningen anger militärassistentens huvuduppgift vara att under landsekreteraren medverka vid samordningen av totalförsvarsfrågor inom länsstyrelsen samt mellan denna och de militära myndigheterna, varvid samtidigt bör iakttagas att militärassistenten icke binds av rutinartat detaljarbete och inte heller utnyttjas som föredragande, om inte särskilda skäl härför föreligger. I övrigt bör militärassistenten biträda vid utbildning och övningar samt medverka i informations- och upplysningsverksamhet. Utredningen anser vidare att endast aktiva officerare i karriären bör placeras som militärassistenter och att alternativet med arvodesanställda pensionerade officerare bör avvisas. Av de 25 befattningar det här gäller skulle enligt utredningen fem avses för major eller kapten i Ar 25 och de övriga avses för kaptener i Ar 21. Nuvarande organisation upptar 14 befattningar för aktiv officer och 11 för arvodesanställd officer, samtliga kaptener.

Remissyttrandena visar inte på någon enighet vare sig i fråga om behov verkligen föreligger av dessa militärassistenter vid länsstyrelserna eller om assistenternas arbetsuppgifter. Civilbefälhavaren i fjärde civilområdet anser sålunda att något behov inte föreligger, och det statliga rationaliseringsorganet statskontoret är inte heller övertygat utan anser i likhet med länsstyrelserna i Västmanlands och Västernorrlands län att erforderlig militär expertis borde kunna tillhandahållas från försvarsområdenas staber.

I fråga om arbetsuppgifterna finns också delade meningar. Utöver ovan nämnda remissinstanser anser överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap och länsstyrelsen i Uppsala län att det inte finns något behov av en förmedlare vid kontakt mellan länsstyrelsens tjänstemän och försvarsområdesstabernas representanter. Kraftiga invändningar sägs i propositionen ha rests från många håll mot förslaget till samordningsproblemets lösande. Man anser det olämpligt att koppla in för detta ändamål en speciell befattningshavare — militärassistenten — när det ankommer på civilförsvarsdirektören och inspektören vid allmänna beredskapsdetaljen att ha hand om samordningsfrågorna. Åtta länsstyrelser håller före att militärassistenten bör åläggas föredragningskyldighet, bl. a. för att han skall få full sysselsättning! Ytterligare tre länsstyrelser jämte statskontoret anser att militärassistenten inte kan beredas heltidstjänstgöring med enbart de arbetsuppgifter utredningen föreslagit. Indirekt kommer en dylik uppfattning fram i andra yttranden, bl. a. från TCO, som i militärassistenten ser en befattningshavare som vid sidan av sina egentliga åligganden skulle kunna utnyttjas som ett arbetskraftstillskott till länsstyrelsernas personal.

Slutligen kan av remissvaren inhämtas att en del länsstyrelser anser att även arvodesanställda, pensionerade officerare kan vara väl lämpade som militärassistenter.

Vi finner det mot bakgrunden av vad i remissyttrandena framkommit av tveksamhet både till behov av militärassistenter och till vilka arbetsuppgifter de bör tilldelas, om befattningarna skall finnas, överraskande att departementschefen ändå tar positiv ställning till utredningsförslaget och dessutom uttalar den mening att för dessa befattningar bör avses majorer på aktiv stat, vilket kommer att medföra kostnadsökningar, om än ökningarna kommer successivt. Det ligger närmare till hands att i nuläget låta ett ställningstagande till utredningsförslaget bero, när meningarna om detsamma dock visat sig vara så delade och det statliga rationaliseringsorganet statskontoret ställt sig synnerligen skeptiskt till frågan om det verkligen finns något behov av dessa befattningar. Dessutom arbetar länsförvaltningsutredningen, och det kan med säkerhet antagas att denna utredning vid sitt ställningstagande till överståthållarämbetets och länsstyrelsernas framtida organisation även kommer att ta upp till behandling frågan om militärassistentorganisationen. Vi anser därför att man i avvaktan

på denna utredning nu bör låta anstå med ett ställningstagande till vad departementschefen föreslagit i fråga om militärassistenterna.

Med hänsyn till vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen beslutar att nuvarande militärassistentorganisation tills vidare består i avvaktan på länsförvaltningsutredningens betänkande och att de i Kungl. Maj:ts proposition nr 66 förordade riktlinjerna för den regionala militärassistentorganisationen, som skulle medföra framtida ökade kostnader, icke godkännes.

Stockholm den 30 mars 1965

Folke Nihlfors

Erik Adamsson

Sven Vigelsbo

W. E. Werbro

Johannes Antonsson

C.-G. Enskog
